

Aan : Raad
Van : College
Datum : 7 juli 2015
Ons kenmerk : TM\RD\Z-14-23108\
Onderwerp : Inzet armoedegelden: pilot deelname Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds

Armoedegelden Klijnsma

De regering heeft via staatssecretaris Klijnsma in 2013 extra middelen beschikbaar gesteld om mensen met beperkte financiële middelen en / of problematische schulden toch zoveel mogelijk mee te kunnen laten doen in de samenleving. Gemeenten zijn vrij in het besteden van deze extra middelen.

De staatssecretaris heeft gemeenten op het hart gedrukt met name in te zetten voor kinderen die onvoldoende kunnen meedoen en voor het versterken van een preventieve aanpak.

Pilot armoedebeleid: jeugdsportfonds en jeugdcultuurfonds

Het college heeft besloten om deel te nemen in het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds. Met dit memo leggen wij u uit hoe wij tot dit besluit zijn gekomen. Na de zomer leggen we u voorstellen voor om het armoedebeleid verder in te vullen.

Raadsbijeenkomst 26 maart 2015

Op 26 maart 2015 vond er een informatiebijeenkomst plaats van de gemeenteraad. Daar zijn mogelijke doelen besproken voor de besteding van deze middelen de revue gepasseerd. Ook is geschetst aan welke criteria het armoedebeleid getoetst zou moeten worden.

De volgende *doelgroepen* zijn met name genoemd :

1. Jeugd
2. Ouderen die tot 1 januari 2015 compensatie eigen risico en/ of tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten ontvingen
3. Daarnaast weerklonk de roep om het instellen van een Noodfonds

Als *criteria* zijn benoemd:

1. Simpel
2. Effectief
3. Zo weinig mogelijk uitvoeringskosten, zoveel mogelijk direct ten goede laten komen aan de doelgroep(en)
4. Niet stigmatiserend

Beschikbaar budget

Voor 2014 is € 38.661 beschikbaar gesteld. Dit budget is nog niet besteed en gereserveerd voor dit doel.

Voor 2015 is er voor Hillegom nog eens € 48.902 aan het Gemeentefonds toegevoegd. Totdat anders wordt besloten ontvangen gemeenten jaarlijks telkens een dergelijk bedrag.

De omvang van de beschikbare middelen is beperkt. Daardoor is het nodig keuzes te maken.

Afwegingen

1. Jeugd

Jeugdsportfonds en jeugdcultuurfonds

De kindombudsman beveelt gemeenten aan om beleid te ontwikkelen dat specifiek gericht is op kinderen, omdat 1 van de 9 in armoede leeft . Daardoor kunnen die kinderen niet meedoen aan activiteiten die voor leeftijdgenoten heel gewoon zijn.

Landelijk opgezet en provinciaal georganiseerd werken het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds. Beide fondsen richten zich op kinderen van 4 tot 18 jaar.

Beide fondsen zijn erop gericht om kinderen die opgroeien in een armoedige (gezins)situatie toch mee te kunnen laten doen aan georganiseerde sport of culturele activiteiten. Per aangemeld kind is jaarlijks maximaal € 225 beschikbaar voor contributie en sportattributen. Bij het Jeugdcultuurfonds gaat het om een maximale bijdrage van € 450 per kind, bedoeld voor contributie van een toneelvereniging, muziekvereniging, muzieklessen, huur van een instrument en dergelijke.

Aanvragen kunnen uitsluitend door intermediairs worden gedaan. De bijdragen worden rechtstreeks overgemaakt aan verenigingen of als vouchers (voor bijvoorbeeld sportkleding) beschikbaar gesteld.

Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds krijgen hun middelen van de deelnemende gemeente én van sponsors.

Na contractering werven de fondsen intermediairs en zorgen zij voor co-sponsors.

Zij verzorgen ook de publiciteit. Daarvoor is een investering van in totaal € 5.600 nodig. Per geslaagde bemiddeling wordt maximaal € 35 aan overheadkosten in rekening gebracht.

In de omgeving zijn onder andere Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Kaag en Braasem, Haarlemmermeer, Haarlem en Aalsmeer aangesloten bij het Jeugdsportfonds.

Bij het Jeugdcultuurfonds zijn onder andere Leiden, Leiderdorp, Haarlem, Zandvoort en Aalsmeer aangesloten.

2. Ouderen die tot 1 januari 2015 compensatie eigen risico en/ of tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten ontvingen.

Compensatie ziektekosten pensioengerechtigde chronisch zieken met een laag inkomen

Met ingang van 1 januari 2015 is de regeling chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) vervallen, samen met enkele andere regelingen, zoals de langdurigheidstoeslag. Hiervoor is in de plaats heeft de ISD het persoonsondersteunend budget ingevoerd. Maar dat is niet beschikbaar voor pensioengerechtigden: in het algemeen komen pensioengerechtigden niet in aanmerking voor algemene bijstand, omdat ze AOW ontvangen, vaak aangevuld met een pensioenuitkering. Oudere chronisch zieken kunnen alleen nog aanspraak maken op de collectieve ziektekostenverzekering, als het inkomen maximaal 110% is van de toepasselijke bijstandsnorm. Categoriele vormen van bijstand zijn met de invoering van de Participatiewet niet langer toegestaan.

Aantallen

De categorie “ouderen die tot 1 januari 2015 een tegemoetkoming kregen op grond van de Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten en / of een Compensatie van het Eigen Risico” is slecht in kaart te brengen. Omdat deze tegemoetkomingen niet waren gerelateerd aan inkomen, maar aan het hebben van chronische ziekte of handicap, is niet geregistreerd hoeveel van die mensen een laag inkomen hebben.

De ISD beschikt niet over algemene gegevens van de categorie pensioengerechtigden die een laag inkomen hebben én chronisch ziek zijn.

In 2014 ontvingen 848 personen van 65 t/m 79 jaar een CER-uitkering en 618 personen van 80 jaar en ouder. Voor de Wtcg kwamen 1423 inwoners van 65 jaar en ouder in aanmerking. Dat zijn grote aantallen, als ze worden afgezet tegen de beschikbare armoedegelden. Daarnaast hanteerde de ISD tot 1 januari de regeling “Bijdrage chronisch zieken, ouderen en gehandicapten”.

Hoeveel van deze mensen een laag inkomen hebben, is niet bekend. Als de gemeente gericht chronisch zieke of gehandicapte gepensioneerden met een laag inkomen wil compenseren, is maatwerk nodig. Dat betekent individuele aanvragen laten doen en afhandelen. Met bijbehorende, aanzienlijke uitvoeringskosten.

3. Noodfonds

Het noodfonds is bestemd voor mensen die in een schrijnende noodsituatie terecht (dreigen te) komen. Hun probleem moet acuut en oplosbaar zijn. Zij kunnen alleen aanspraak op dit fonds maken als voorliggende voorzieningen geen oplossing bieden. Het college bepaalt wie voor een -vooraf vast te stellen maximale- bijdrage in aanmerking komt. Bijdragen worden verstrekt voor zover het budget toereikend is. De uitvoering kan eventueel worden gemandateerd aan de ISD.

Het instellen van een noodfonds wordt breed ondersteund. De gemeenten Lisse en Noordwijk hebben al een dergelijk fonds ingesteld. Dat is gevuld met € 30.000 per gemeente. Teylingen is in een vergevorderd stadium met de besluitvorming over de instelling van een lokaal noodfonds.

4. Preventie

Het voorkómen van armoede is één van de aanbevelingen, die de staatsecretaris ons doet. In de afgelopen jaren heeft het Fioretticollege met steun van de Rotary en de gemeente activiteiten op dit terrein georganiseerd. Daarnaast zijn er bij maatschappelijke instellingen ideeën voor het opzetten van preventieve activiteiten. Het is wenselijk dergelijke activiteiten te kunnen faciliteren. Een jaarlijks subsidiebudget van maximaal € 10.000 lijkt hiervoor een passend jaarlijks budget.

PILOT: deelname in Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds

Het deelnemen aan Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds past binnen de tijdens de raadsbijeenkomst van 26 maart geschetste contouren.

Deze acties zijn eenvoudig in en uit te voeren. De uitvoeringskosten zijn beperkt. De armoedemiddelen komen zoveel mogelijk bij de doelgroep terecht en zijn daarmee effectief.

Waarom nu?

Aansluiten bij Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds is snel te regelen. Het deelnemen aan verenigingsactiviteiten (sport en cultuur) is zeer actueel bij de start van een nieuw schooljaar / verenigingsjaar. Om bij de ingang van het schooljaar 2015 / 2016 deze voorziening beschikbaar te hebben, kiest het college ervoor om –bij wijze van pilot– per 1 september 2015, voor een periode van 12 maanden, hiermee te starten.

Daartoe sluiten we een overeenkomst met JSF en JCF voor de duur van 12 maanden, met de intentie die met 24 maanden te verlengen.

Voor het jeugdcultuurfonds en het jeugdsportfonds willen we jaarlijks €35.000 beschikbaar stellen en eenmalig, voor het organiseren van de Hillegomse deelname aan de fondsen, een bedrag van € 5.600.

Aan het einde van het schooljaar 2015 / 2016 evalueren we onze deelname aan de fondsen. Op basis daarvan besluiten we of we de Hillegomse deelname daarna voortzetten.

En verder...raadsbesluit

Het compenseren van chronisch zieken en gehandicapte ouderen is lastig uitvoerbaar en kent relatief hoge uitvoeringskosten. Bovendien kan het op gespannen voet staan met de Participatiewet. Om deze redenen kiest het college er nu niet voor om deze doelgroep de armoedegelden in te zetten.

Het college heeft het voornemen om een noodfonds (kosten : eenmalig € 30.000) in te stellen waarvan we de uitvoering bij de ISD beleggen. Hiervoor stellen we dan uitvoeringsregels vast.

Daarnaast wil het college preventie van armoede bevorderen en middelen beschikbaar stellen (in de vorm van subsidie) aan instellingen die op dit terrein activiteiten organiseren.

Voor het instellen van het Noodfonds en het beschikbaar stellen van middelen voor preventie van armoede bereidt het college een raadsvoorstel voor, dat u na de zomer krijgt voorgelegd.

MEMO